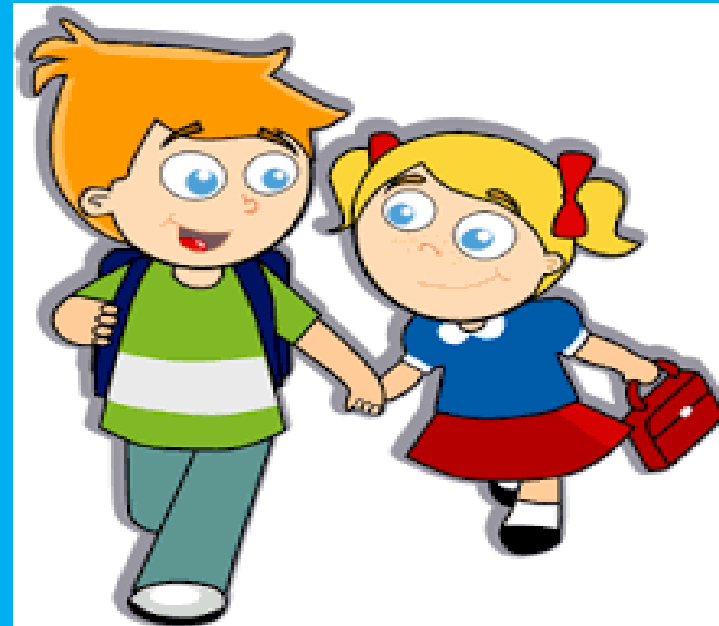

DOJRZAŁOŚĆ SZKOLNA

Dobry start w szkole jest niezwykle ważny dla rozwoju dziecka. Jeśli jest ono psychicznie i fizycznie gotowe do podjęcia nauki, bez trudu i z radością opanuje podstawy edukacji.

mgr Anna Ciszewska
mgr Barbara Kyrzcz

DEFINICJA DOJRZAŁOŚCI

„Dojrzałym do podjęcia nauki szkolnej nazwiemy dziecko, które osiągnęło taki stopień rozwoju umysłowego, społeczno- - emocjonalnego oraz fizycznego, jaki umożliwia mu przystosowanie się do wymagań szkoły i kontynuowanie z powodzeniem nauki w klasie pierwszej.”

Maria Przetacznikowa

Aspekty dojrzałości szkolnej

DOJRZAŁOŚĆ UMYŚLOWA

DOJRZAŁOŚĆ FIZYCZNA

DOJRZAŁOŚĆ SPOŁECZNO-EMOCJONALNA

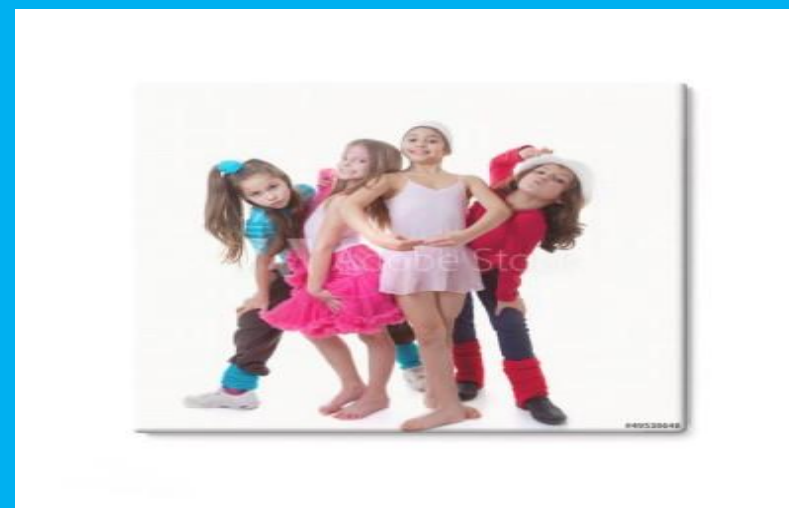
Dojrzałość fizyczna

Dobry stan zdrowia, odporność na choroby i zmęczenie.

Prawidłowy rozwój układu nerwowego.

Sprawność narządów zmysłów (prawidłowy słuch, wzrok) i narządów artykulacyjnych (prawidłowa wymowa wszystkich głosek), prawidłowy zgryz.

Ogólna sprawność ruchowa i manualna.

Sprawność manualna

Prawidłowy uchwyt ołówka. Umiejętność odpowiedniego dostosowania siły nacisku mięśni dłoni podczas pisania/rysowania.

Zdolność posługiwania się narzędziami takimi jak przybory pisarskie oraz plastyczne (ołówki, kredki, nożyczki).

Bardzo ważnym elementem w nabieraniu płynności ruchów jest samoobsługa dziecka: wiązanie butów, zapinanie guzików.

Budowanie, lepienie, majsterkowanie, wycinanie to również baza do usprawniania precyzji rąk.

Prawidłowy chwyt pisarski

Prawidłowe trzymanie narzędzia pisarskiego daje podstawę do szybkiego, czytelnego i ergonomicznego pisania. Tylko prawidłowy chwyt gwarantuje optymalne użycie i wykorzystanie siły potrzebnej do spokojnego, ładnego i skoordynowanego pisma.

Zaburzenia związane ze sprawnością manualną

Opóźnienie rozwoju umiejętności posługiwania się przedmiotami codziennego użytku.

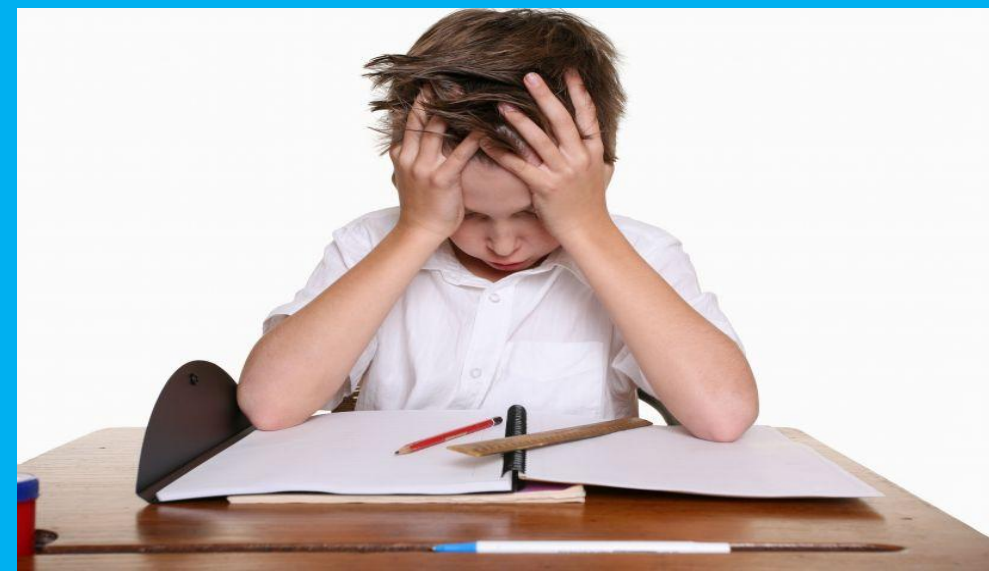
Brak precyzji ruchów związany z nadmiernym lub za małym napięciem mięśni.

Brak koordynacji ruchów palców, dłoni i przedramienia.

Niski poziom graficzny oraz trudności w innych zadaniach plastycznych.

Szybkość ruchów rąk niedostosowana do zadania.

Niechętnie podejmowanie czynności manualnych.

Doskonalenie sprawności manualnej

Nawlekanie koralików, przewlekanie sznurków, tasiemek, sznurowadeł przez różne rzeczy i otwory.

Cięcie po narysowanych liniach.

Lepienie z plasteliny, modeliny.

Zbieranie drobnych elementów (pieniążki, koraliki, guziczki) pęsetą.

Rysowanie po „śladzie”.

Przyszywanie guzików.

Wydzieranie kolorowego papieru i układanie wzorów.

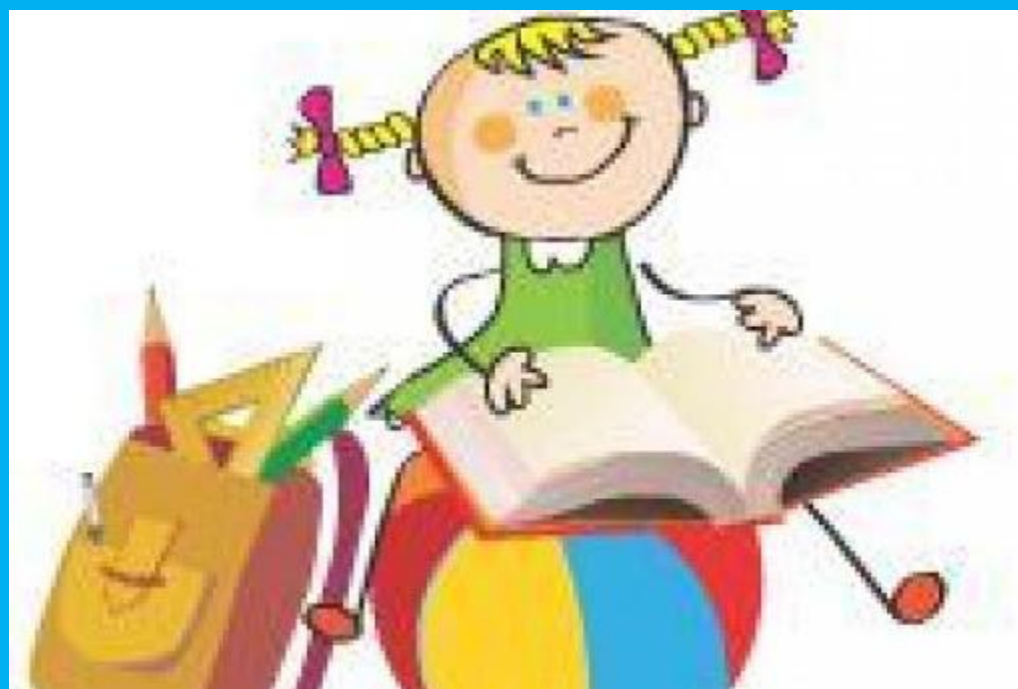
Zwijanie palcami chusteczek, apaszek.

Zamalowywanie obrazków w książeczkach do malowania.

Dojrzałość społeczno- emocjonalna

Przejawem dojrzałości społeczno- emocjonalnej jest stopień samodzielności, zaradności, chęć i łatwość nawiązywania kontaktu z nauczycielem i kolegami, podporządkowanie się wymaganiom dyscypliny.

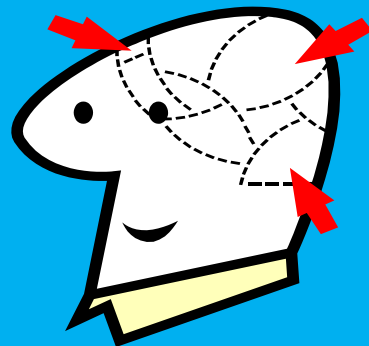

Dziecko rozpoczynające naukę w szkole zaczyna **panować nad swoimi uczuciami**, stopniowo uczy się **radzić sobie emocjonalnie z sytuacją oceny, adekwatnie, dojrzałe reagować na sukcesy i porażki** – zarówno własne, jak i rówieśników. Dziecko dojrzałe do szkoły **próbuje pokonywać trudności** podejmuje wysiłek, mimo niechęci, szuka rozwiązania zadania, nawet jeśli nie domyśli się go w pierwszej chwili, niezadowolone z efektów swojej pracy, nie zniechęca się, podejmuje kolejne próby. Dziecko, przekraczające próg szkoły rozumie w pewnym zakresie znaczenie **obowiązku i odpowiedzialności za siebie** pamięta o konieczności odrobienia lekcji, przygotowania do kolejnego dnia w szkole, ćwiczy czytanie, mimo, że wolałoby się bawić.

Dojrzałość umysłowa

Dziecko posiada pewien zasób wiedzy o świecie, o życiu przyrody i ludzi, dobrze orientuje się w najbliższym otoczeniu oraz w środowisku, w którym żyje. Potrafi krótko opowiedzieć o swojej rodzinie, o psie lub kocie, o ulubionych zabawkach, bądź obejrzanym filmie. Posiada pewien zasób doświadczeń i wyobrażeń, będących podstawą do rozwoju pojęć. Dziecko jest aktywne poznawczo, chce się uczyć, zdobywać wiedzę, poznawać nowe zjawiska. Interesuje się czytaniem i pisanem. Potrafi uważnie i ze zrozumieniem słuchać tego, co mówi nauczyciel. Rozumie i spełnia jego polecenia. Uczeń umie dokonywać analizy oraz syntezy wzrokowej i słuchowej, niezbędnej w procesie różnicowania kształtów, dźwięków, ich rozpoznawania, porównywania i odtwarzania. Rozumie znaczenie wyrazów, jako graficznych odpowiedników słów. Posiada orientację przestrzenną, która umożliwia mu rozpoznawanie i odtwarzanie kierunków położenia i proporcji, wymiarów odwzorowanych form graficznych. Uczeń posiada pamięć ruchową, czyli umiejętność przetwarzania obrazu graficznego na obraz ruchu. Umiejętność kontrolowania wzrokiem własnych ruchów, pozwala mu świadomie nimi kierować. Dziecko rozumie i umie określić stosunki przestrzenne, czasowe i ilościowe w praktycznym działaniu. Potrafi sklasyfikować przedmioty wg przeznaczenia, wielkości, kształtu i koloru. Umie dodawać i odejmować na konkretach w zakresie 10.

Czynniki wpływające na dojrzałość szkolną

Czynniki indywidualne- wrodzone lub dziedziczne właściwości organizmu, a zwłaszcza układu nerwowego, który jest podłożem wyższych czynności psychicznych.

Czynniki środowiskowe

Warunki materialne – od poziomu dochodów, sytuacji mieszkaniowej zależy czy rodzina będzie zaspokajała potrzeby dziecka, czy będzie ono racjonalnie odżywione, czy będzie miało ono warunki do odpoczynku, nauki i zabawy.

Warunki kulturalne – poziom wykształcenia rodziców, kultura językowa rodziny, potrzeby kulturalne, zasady wychowania dzieci, sposób spędzania czasu wolnego. Warunki kulturalne domu rodzinnego, a zwłaszcza poziom wykształcenia rodziców w istotny sposób wpływają na rozwój intelektualny.

Czynniki środowiskowe

Warunki społeczno – psychologiczne - struktura rodziny, osobowość rodziców, stosunki między rodzicami, postawy rodziców wobec dzieci oraz atmosfera panująca w domu. Dla osiągnięcia dojrzałości szkolnej istotne jest, czy dziecko wychowuje się w rodzinie pełnej lub niepełnej, mało- czy wielodzietnej, dwu- czy trzypokoleniowej. Z reguły rodzina wielodzietna stwarza korzystne warunki dla rozwoju osobowości dziecka, gdyż zmusza do liczenia się z innymi, rozwija postawy opiekuńcze. Dzieci z rodzin wielodzietnych szybciej się usamodzielniają, osiągają wyższy poziom dojrzałości emocjonalnej, nie wykazują tendencji do przeceniania samego siebie, lepiej potrafią współdziałać z innymi. Jeśli jednak rodzina jest bardzo liczna a warunki materialne bardzo skromne, to rodzice obarczeni nadmiarem obowiązków mają mało czasu dla dzieci, pozostawiają je same sobie, nie zaspakajając wszystkich ich potrzeb.

Przygotowanie przedszkolne – dzieci o długiej karierze przedszkolnej wyróżniają się wyższym uspołecznieniem oraz lepszym przygotowaniem do szkoły.

DOJRZAŁOŚĆ SZKOLNA

Rola domu rodzinnego w przygotowaniu dziecka do rozpoczęcia nauki szkolnej jest bardzo duża. Przy jednoczesnym zaangażowaniu rodziców w sprawy dziecka z uwzględnieniem jego potrzeb emocjonalnych istnieje olbrzymia szansa na osiągnięcie przez nie gotowości do nauki w klasie I oraz powodzenia w dalszej karierze szkolnej.

Brak dojrzałości

Ogromne trudności w opanowaniu materiału szkolnego. Lęk przed niepowodzeniem, co z czasem przekształca się w nerwicę szkolną. Niechęć do szkoły, opór przed nauką. Ciągłe frustracje wywołują napięcie psychiczne, które najłatwiej rozładować poprzez agresję. Brak sukcesów, porównywanie się z innymi uczniami, którzy nie mają problemów szkolnych wpływa na obniżenie poczucia własnej wartości.

Profilaktyka

W przypadku podejrzeń opóźnień lub zaburzeń rozwojowych u dziecka należy skonsultować się z odpowiednimi specjalistami. Nie wszystkie dzieci osiągają pełną gotowość szkolną. Badania w poradni mają na celu dokładne określenie rodzaju i stopnia ewentualnych opóźnień lub zaburzeń rozwojowych dziecka, a także jego mocnych stron, oraz ustalenie i omówienie z rodzicami odpowiednich form pomocy.

Wskazówki

Nie strasz dziecka szkołą i nauczycielami.

Zapewnij ład, spokój i pogodną atmosferę w domu.

Wdrażaj dziecko do samodzielności, obowiązkowości i punktualności.

Nie porównuj Twojego dziecka z innymi dziećmi – przecież Twoje dziecko jest kimś **wyjatkowym i niepowtarzalnym**.

Doceniaj mocne strony Twojego dziecka.

Nie krzycz, jeśli czegoś nie potrafi, ale staraj się mu pomóc.

Chwal nie tylko za efekt końcowy, ale doceniaj trud i wysiłek, jakie Twoje dziecko włożyło w pracę.

Bądź konsekwentny w egzekwowaniu poleceń.

Zawsze okazuj dziecku miłość.

Dziękujemy za uwagę